7. maí 2015

Atvinnuveganefnd Alþingis

Jón Gunnarsson formaður

Efni: Umsögn LS um frumvarp til laga um breytingu á lögum um veiðigjöld, nr. 74/2012 (veiðigjald 2015 – 2018).
Mál nr. 692 Þingskjal 1166
(Lagt fyrir Alþingi á 144. löggjafarþingi 2014–2015.)

Landssamband smábátaeigenda ítrekar fyrri afstöðu sína um veiðigjöld að ekki sé sanngjarnt að uppfæra sömu aðferðafræði á alla útgerðarhópa sem nánast eingöngu veiða bolfisk, án þess að tekið sé tillit til kvótaleigu, atvinnusköpunar í landi og endanlegs afurðaverðs. Einnig gerir LS alvarlegar athugasemdir við að veiðigjöldum sé ekki skipt upp og lögð á hvern útgerðarhóp fyrir sig m.t.t. afkomu hans.

I. Ályktun aðalfundar LS

30. aðalfundur Landssambands smábátaeigenda 2014 samþykkti eftirfarandi um veiðigjöld:

> *„Aðalfundur Landssambands smábátaeigenda krefst þess að fyrstu 100 þorskígildistonnin verði undanskilin sérstöku veiðigjaldi og ½ gjald verði frá 100 að 200 tonnum.*
>
> *Aðalfundur LS mótmælir harðlega sérstöku veiðigjaldi á sjávarútveginn. Fundurinn dregur stórlega í efa að þessi gjaldtaka standist stjórnarskrá eða stjórnsýslulegar kröfur um skattlagningu. Fundurinn leggur til að LS kanni þann möguleika að ráðast í málsókn vegna sérstaks veiðigjalds og ef það er niðurstaða að sá möguleiki sé líklegur til árangurs, skal LS standa fyrir slíkri málsókn.“*

Greinargerð

Þessi gjöld drepa niður allan starfsvilja og frumkvæði einstaklinga til að standa í útgerð. Þegar hagnaðurinn fer í vasa allra annarra en þeirra sem afla hans gefast menn upp og það ýtir ennfremur undir samþjöppun í greininni.

Hverfisgata 105, 101 Reykjavík
s. 552 7922 – fax. 562 6590
ls@smabatar.is - www.smabatar.is

II. Ályktun stjórnar LS, 3. mars 2014

> *„LS ítrekar fyrri afstöðu um að veiðigjöld taki mið af kostnaði við veiðar hverrar tegundar sem hlutfalli af aflaverðmæti. Sérstakt veiðigjald leggist á úthlutun umfram 100 þorskígildistonn, með því verði komið til móts við litlar og meðalstórar útgerðir.“*

III. Breyting á föstum afslætti

Í frumvarpinu er gert ráð fyrir að útgerðir sem greiða minna en eina milljón í veiðigjald skuli fá kr. 100 þúsund í afslátt á fiskveiðiárinu 2016/2017. Eins og segir í frumvarpinu er þetta gert til að koma til móts við minni útgerðir. Það er vel ef svo væri.

Í d-lið 6. greinar frumvarpsins er fjallað um afsláttinn. Þar segir:

> *„Þeir greiðsluskyldu aðilar sem greiða lægra veiðigjald en nemur 1 millj. kr. vegna veiða allra fiskiskipa í eigu þeirra á tilteknu fiskveiðiári eiga rétt á 100.000 kr. lækkun veiðigjalds á næsta fiskveiðiári þar á eftir.“*

LS er það hulin ráðgáta hvers vegna fastur afsláttur skuli falla niður á næsta ári, ekki síst þegar klifað er á því í frumvarpinu og við lagasetningu í fyrra að það sé sérstaklega verið að koma til móts við litlar og meðalstórar útgerðir.

LS vekur athygli á að með þeirri breytingu sem hér er lögð til lækkar, þ.e. fastur afsláttur úr 250 milljónum í 40 – 50 milljónir.

Til upprifjunar skal nefnt að 2013 var hámarksafsláttur kr. 479.700, í fyrra var veittur afsláttur á sérstakt veiðigjald kr. 250.000 og nú er boðað að hann falli niður á næsta ári og verði að hámarki 100 þúsund á fiskveiðiárinu 2016/2017.

LS mótmælir þessari ákvörðun harðlega og skorar á atvinnuveganefnd að breyta ákvæði frumvarpsins um fastan afslátt þannig að hannr verði hækkaður í 400 þúsund og nái til allra smábáta minni en 30 brúttótonn..

Verði frumvarpið samþykkt án breytinga á þessu ákvæði mun veiðigjald fyrir báta með veiðiheimildir minni en 58 tonn hækka um 127% á milli ára. Með því yrði slegið Íslandsmet í hækkun veiðigjalda milli ára.

Hér skal gripið til þekkts orðfæris: „Það er eitthvað að“.

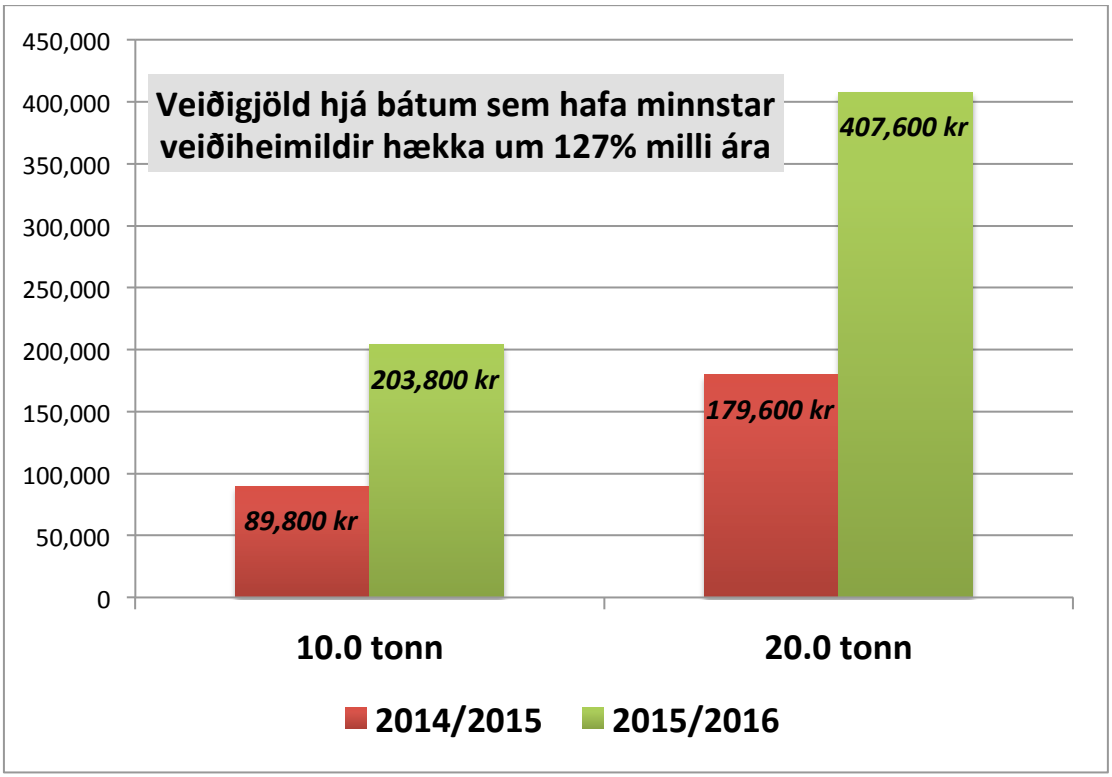

IV. Kvótaleiga utan kostnaðar við veiðar

Landssamband smábátaeigenda mótmælir því harðlega að við útreikninga á gjaldstofni hverrar fisktegundar skuli ekki tekið tillit til kostnaðar við leigu á aflaheimildum. Félagið telur það lýsa uppgjöf höfunda frumvarpsins að hafa ekki tekist á við þann þátt. Af þeim sökum eru útreikningar fyrir ýsu og þorsk rangir og ekki í takti við kostnað við veiðarnar.

Má í þessu sambandi benda á að krókaaflamarksbátar hafa undanfarin ár leigt til sín ýsu fyrir hundruði milljóna ár hvert. Dæmið sýnir glöggt að verulega hallar þarna á einn útgerðarhóp þegar kemur til útreikninga á stuðli fyrir ýsu og þorsk.

- *Það er álit LS að vegna gríðarlegs kostnaðar við kvótaleigu eigi smábátar að vera undanþegnir veiðigjaldi í ýsu.*

V. Skýrsla Hagstofunnar – Hagur veiða og vinnslu

LS gerir athugasemdir við gögn Hagstofunnar sem lögð eru til grundvallar veiðigjöldum. Þar eru tilgreindir útgerðarflokkar og er augljóst að uppfærsla hefur ekki farið fram í tugi ára, þrátt fyrir miklar breytingar. T.d. riðlaðist smábátaútgerðin fyrir aldarfjórðungi, 1. janúar 1991, þegar netabátar fóru allir í aflamarkskerfið en stofnað

var krókaaflamarkskerfi fyrir báta minni en 6 brl. Tafla Hagstofunnar breyttist hins vegar ekkert. Krókakerfið leiddi svo af sér krókaaflamark, til skamms tíma bátar minni en 15 brt., en frá 2013 minni en 30 brúttótonn. Engar breytingar hafa hins vegar verið gerðar hjá Hagstofunni. Vegna þessa eru tölur sem notaðar eru við útreikning veiðigjalda ekki trúverðugar þegar krókabátar eru annars vegar.

Þess er farið á leit við nefndina að hún kalli eftir upplýsingum um afkomu krókaaflamarksbáta. Vísbendingar eru um að afkoma þeirra sé ekki góð og því verður veiðigjald sem lagt er flatt yfir mest íþyngjandi fyrir þann hóp. Vakin er athygli nefndarmanna að taflan sem hér er gagnrýnd sýnir neikvæða afkomu árin 2012 og 2013 hjá bátum minni en 10 brl.

VI. Samþjöppun og fækkun útgerða

Landssamband smábátaeigenda bendir á að verði frumvarpið óbreytt að lögum er hætta á aukinni samþjöppun og fækkun smærri fyrirtækja. Má í því sambandi benda á að útgerðum krókaaflamarksbáta með hlutdeild í þorski hefur fækkað um 10% á árabilinu 2011 – 2014 og á sama tímabili hefur útgerðum með meira en 500 tonn í úthlutun fjölgað um helming.

Í frumvarpinu er boðuð mikil hækkun á veiðigjöldum í þeim tegundum sem eru undirstaða að veiðum smábáta. Það er því augljóst að verði ekki gripið til breytinga á frumvarpinu munu verða til gríðarlegir erfiðleikar meðal smábátaeigenda.

Tafla hér að neðan sýnir veiðigjöld
í ár og í fyrra og breytingu milli ára.

Tegund/veiðigjöld	2015/2016	2014/2015	breyting
Þorskur	20,38 kr/kg	13,30 kr/kg	53%
Ýsa	26,90 kr/kg	18,19 kr/kg	48%
Steinbítur	18,07 kr/kg	14,18 kr/kg	27%
Ufsi	13,24 kr/kg	8,65 kr/kg	53%

Vakin er sérstök athygli á þessu þar sem smábátar veiða 30% af allri ýsu sem veidd er og helming alls steinbíts. Það sýnir og þörfina á breytingum að afleiðingar frumvarpsins vinna gegn eftirfarandi ákvæði í stefnuskrá ríkisstjórnarinnar:

> *„Öflugt atvinnulíf er undirstaða vaxtar og velferðar. Ríkisstjórnin mun leggja kapp á að skapa starfsumhverfi sem ýtir undir fjárfestingu og fjölgun starfa, ekki síst hjá litlum og meðalstórum fyrirtækjum“.*

VII. Breytingar á afslætti vegna skulda

LS andmælti ekki því sjónarmiði sem fram kom efnisatriðum frumvarps um veiðigjöld fyrir ári sem fjallaði um breytingu á afslætti á veiðigjaldi vegna skuldsetninga útgerða við kvótakaup. Þar var leitað jöfnuðar m.t.t. leiðréttinga sem gerðar höfðu verið á lánum.

LS óskaði þó sérstakega eftir því að við breytingu á lögunum yrði horft til þeirra skilmála sem lánin færðust til, eignaviði og stóraukins fjármagnskostnaðar við breytingu úr erlendri mynt í krónur. Því miður var ekki tekið tillit til þessa óska félagsins. Hér með er hún ítrekuð.

LS mótmælir þeirri skerðingu afsláttar sem boðað er í frumvarpinu. LS minnir á að framangreindur afsláttur er tilkominn vegna kvótakaupa smábáta og er því félaginu illskiljanlegt hvernig nokkur af stærstu fyrirtækjum sjávarútvegsins hafi fengið afslátt af veiðigjöldum vegna framangreindra forsendna um skuldsetningu.

VIII. Álag á veiðigjald á makríl

LS vísar til umsagnar félagsins um frumvarp til laga um stjórn veiða á NA-Atlantshafsmakríl.

Virðingarfyllst

Halldór Ármannsson formaður

Örn Pálsson framkvæmdastjóri